

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

DECEMBER.

VITA BREVIS S. PROCVLI

ARCHIEPISCOPI RAVENNATIS, VT HABETVR

IN HIERONYMI RVBEI RAVENNA.

tis historiographi libro primo.

1. Decemb.
S. Proculus
diuinitus
eligitur
Episcopus.

CALOCERO Archiepiscopo, qui annum ætatis centesimum superabat viridi senecta, Proculus sextus subrogatur Rauennatum Archiepiscopus, ab columba præmonstratus, natione Syrus, cuius parentes ex Antiochia, vna cum D. Apollinare venerant. Qui cum ad Christi præcepta, vitæ suæ cursum accommodasset, iusteque cum fide vixisset, optimè de Rauennati ecclesia meritis, deuexa iam ætate Calendis Decembris vitam cum morte commutauit. Sepultus ne apud Aderitum Calocerumque, an in D. Eleocadij, incertum. Id cõstat, obiisse sub id ferè tempus, quo Iginus, qui Telephoro in Pontificatu successerat, obruncatus est.

Feliciter
obit.

VITA S. LEOCADIAE VIRGINIS, VT

HABETVR IN LVCII MARINEI SICVLI, REGII

Historiographi, historiarum Hispaniæ libro quinto.

9. Decemb.

S. Leocadia
patria

Carcerei
mancipatur.

Eius obit.

LEOCADIA virgo celeberrima Toleti orta fuisse perhibetur, quæ propter sanctissimos eius mores & Christi cultum, cui feruentissimè seruebat, à Daciano Hispaniæ præfecto tanquam Christiana capitur, & apud urbem Toletanã carceri mancipatur. Vbi cum grauissimos beate Eulaliæ, & reliquorum martyrum cruciatus audisset, positus in oratione genibus, quinto Idus Decembris impollutum Deo reddidit Spiritum. Sunt qui dicunt Leocadiam crudelissimis Daciani satellitibus, ab altis Toletanæ urbis moenibus fuisse præcipratam, vsque ad locum vbi nunc eius ecclesia colitur extra urbem. De cuius vita & morte plures etiam scripserunt.

PASSIO SS. MARTYRVM NICHASII EPISCOPI RHEMENSIS, ET EVTROPIAE SORORIS EIVS AC SOCIORVM,

vt habetur in per antiquo MS. codice, cui suffragantur antiquissima martyrologia. Habetur quoque eisdem ferè verbis in Spec. Vincenij libr. 21. cap. 37.

14. Decemb.

S. Aniani
vitã quare
17. Nouemb.
Tom. 6.

V Vandali
debellant
Rhemenses.

TEMPORE quo V Vandali multas vrbes subuertentes, per diuersas prouincias, nihil aliud quam Christianorũ sanguinem sitire videbantur, clarebant in Gallijs Nichasius Rhemensis, & Anianus Aurelianensis Pontifices, magnis prodigijs & virtutibus insignes: Qui meritis suis ac precibus, hanc iram indignationis Dei diu differre decertarunt, vt populũ interim ad penitentiam reuocarent. At illi thesaurizantes sibi iram, nullatenus eorum præceptis salutaribus optemperabãt. Interea V Vandali castrametantur circa urbem Rhemorum, & omni regione depopulata, Christianos potissimum, velut deorum suorum inimicos, & moribus paganorum contrarios, omnino delere satagebant. Vltimo itaque subuersõnis die, illis circumquaquè fortiter præliantibus, ciues terrore percussũ, ad sanctum Nichasium in orationibus prostratum cucurrerunt, interrogãtes

SURIUS

q. ber
Mortier
RVIII
5

res quid vtilius fieri decerneret, aut seruituti gentium se tradere, aut vsque ad mortem pro salute vrbis dimicare. Qui praescius, ex reuelatione diuina vrbem penitus subuertendam, cum magna constantia respondit: Indignationem hanc iusto Dei iudicio, nostris sceleribus prouocatam non ignoramus. Quapropter ad flagella diuina cōpuncti, non inuiti, aut desperantes, sed patientes & deuotissimè, cum summa spe salutis nostrae suscipiamus mortis periculum: quatenus ipsa mors praesens, non supplicium nobis fiat, sed remedium. Ecce ego quasi pastor pro ouibus mori paratus sum. Proinde instantius oremus pro inimicis nostris, salutem illis optantes tanquam amicis.

Sancta quoque Eutropia germana sua, expansis in caelum manibus, plebem pro viribus ad martyrium prouocabat. Dum ergo furibundus paganorum impetus irrueret, vir sanctus comitante sorore, cum hymnis & canticis spiritualibus, ad ostium basilicae sanctae Dei genetricis Mariae, quam matrem sedis suae fundauerat, occurrit. Moxque ut ferratas acies vidit, manu silentium indicens, ait: O nutibus diuinis sinistra fortitudo, quare contra naturam humanam conditionis, victoriam vestrae dignitatis in rabiem conuertitis? Nam veri iuris titulus quoddam nobilium bellatorum inscriptus erat: Parcere humilibus & debellare superbos. Et ecce plebs Christiana, Deo suo humilis & deuota, vestris in conspectibus prostrata, remissionem peccatorum vsque ad mortem obediens expectat. Penitemini & vos pro sceleribus vestris, Deum verum agnoscentes, ne forte indignatio eius qua per vos, filijs fit ad correctionem salutis, vobis sit stipendium tartareae damnationis. Quod si oves meas perseverante impietate quaeritis trucidare, me primum pro ipsis, victimam diuinae maiestati libate, ut pariter digni beatitudine caelesti mereamur inueniri. His dictis, cum in oratione prostratus versus hunc decantaret, Adhaesit pavimento anima mea, illico gladiatoris ictu sequente, ac capite truncato, verbum sanctitatis ab ore decollati non desistit, sed immortalitatis sententiam quam petijt adimplendo impetrauit dicens: Viuifica me secundum verbum tuum.

Sancta vero Eutropia, videns circa se impietatem eorum mitigatam, ob corporis sui pulchritudinem, super interfectorem sacerdotis insiliens: Heu crudelis tyranne, ait, quid fecisti? Magnum Dei virum indignis iugulasti manibus, & me tibi abutendam reseruasti: Diuina te iamque damnata sententia. Quem ita ad martyrium suum prouocans, saltu repentino raptis palpebris, non foeminea virtute, sed diuina vltione oculos eius euulsi: maluitque gladios persequentium sustinere, quam delectationibus paganorum assentiendo, peccare. Illico igitur sacro fuso sanguine, palmam martyrij cum germano suo, & ceteris sanctis ibidem triumphantibus a Domino promeruit.

Vniuersorum autem expleta caede sanctorum, terror subitaneus omnes persecutores Vandalorum inuasit: cum propter audaciam virginis, & Dei vltionem quam perspiciebant, tum propter acies caelestes, quas contra se dimicare sentiebant, tum etiam propter horribile sonitum quem in ecclesia audiebant, ita ut relictis spolijs, irruocabiliter aufugerent. Sicque manente ciuitate solitaria (nam fideles incursions Vandalorum pertimescentes, ad montium munitiones confugerant) sub custodia tantum Angelicae martyrum ibi corpora seruabantur: ita ut in noctibus a longe caelestia conspicerentur luminaria, & suauissimi soni supernarum virtutum a multis audirentur carmina. Vnde ex reuelatione diuina confortati conciuces paucissimi qui remanserant, ad urbem properant, ac cum ieiunijs & orationibus hymnorumque decantationibus sanctorum corpora in locis congruis circa ciuitatem venerabiliter humauerunt: ac de cetero sine timore hostium Domino seruiuerunt. Corpus vero beatissimi Nichasij atque sanctae Eutropiae in coemeterio sancti Agri colae solenniter sepelierunt. Quorum omnium sanctorum intercessionibus suffulti optata mereamur pertingere ad gaudia caelestia, per eum qui sine fine viuunt & regnant per infinita seculorum secula, Amen.

DE S. VALERIANO Episcopo, cuius festum in quintumdecimum diem Decembris incidit, quareat lector in Tom. quinto, 17. Octobris, vbi eum charissimus noster confrater Surius inter martyres Africanos posuit.

DE MAXIMO Confessore, mentio fit in discipulorum eius historijs, Auiti scilicet, ad decimumseptimum diem Iunii, Tom. 3. & Carilephi, Calendis Iulij, in Tomo 4. vbi per errorem Episcopus nominatur, cum fuerit tantum Abbas.

S. Nichasius docet de manu Domini suscipienda flagella.

Item S. Eutropia populum ad martyrium prouocat.

Psalm. us. S. Nichasius decollatur.

S. Eutropiae zelus.

S. Eutropiae & sodalium martyrium.

Sancti sepulturae de mandatur.

VITA BREVIS SANCTI VRSICINI RAVEN-
NATVM ARCHIEPISCOPI, VT HABETVR IN PER-
docti viri Hieronymi Rubei, de gestis Rauenna-
tum libro tertio.

14. Decēb.
S. Vrsicini
patria.

Eius hor-
tatu D. A.
pollinari
templū ex-
truitur.

BCCLESIO successit in Rauennatū Archiepiscopatu
Vrsicinus, patria Rauēnas, procerō, sed tenui corpore,
facie rubra, magnis oculis, summa vir religione atque
innocentia. Hic Iulianum Argentarium in edificatio-
nem augustissimi templi D. Vitalis incumbentem hor-
tatur, vt ad vnus patroni ciuitatis templum, alterum
adiungeret D. Apollinari, & geminara pietate ambos
Rauennatum deos tutelares, honore afficeret. Id cum
Iustiniano Argentarius significasset, & Caesar fuisset af-
fensus, ad classem, vbi templum ignobile D. Apollina-
ri extructum erat, maius ac nobilius templum edifica-
uit. Quod ad hanc diem extat, ipsam egregij operis admirabilem antiquitatē præle-
ferens. Hisdem diebus Bacūda, Iuliani gener, socero opem ferente, in regione Ra-
uennatis vrbs, cui regioni Aphricisæ cognomētum est, D. Michaēli Archangelo,
templum quod adhuc superest edificauit. Nec haud itā post multō obiit Vrsicinus
Archiepiscopus, cum annos tres Rauēnati Ecclesiæ præfuisset. Sepulchrum iuxta præ-
decessorem suum Ecclesium, in diuorum Nazarij & Celsi sacello. Eius imago in
testudine spectatur Classensis templi. In cuius templi porticu magnis characteribus
hæc scripta erant. Beati Apollinaris sacerdotis basilicam, mandato beatissimi Vrsi-
cini Episcopi, à fundamentis Iulianus Argentarius edificauit, ornauit, atque dedi-
cauit: cōsecrante verō beato Maximiano Episcopo, die Nonarum Maiarum, indi-
citione duodecima. Ocltēs P. C. Basilij. Ferunt autem, eum D. Vrsicini Rauennatis
martyris memoriam, cum obruncatus ex humo surrexit, caputque ambabus appre-
hendit manibus, tribus ex collo ramis palmæ prodeuntibus, renouādam curauisse:
quod eo modo sibi ad sepulcrum martyris, orantiq̄ue visus ipse fuisset.

Obit mor-
tem.

Miraculū.

DIVI GREGORII NYSSÆ PONTIFICIS
IN DIEM NATALEM DOMINI NOSTRI IESV CHRL
sti oratio, Petro Francisco Zino Veronensi interprete.

25. Decēb.
Psal. 80.

1. Cor. 14.

Num. 10.

Psal. 117.

Natiuita-
tis Domi-
ni solen-
nis dies et
iam anti-
quitus ha-
beatur.

BVCCINATE, inquit Dauid, in neomenia tubæ, in in-
signi die solennitatis vestræ. Cælestis autem doctrinæ infi-
luta omnia sunt instar legis apud eos, qui audiunt. Quamo-
brem, quoniam adest in signis dies solennitatis nostræ, nos i-
tē obseruemus legem, & officiamur sacre celebratis buc-
cinatores. Legalis autem tuba, vt declarat Apostolus, est ora-
tio. Dicit enim, incertum tubæ clangorem esse non oportere,
sed sonis distinctum, vt ea, quæ dicuntur, perspicua sint.
Edamus igitur & nos, fratres, clarum aliquem sonum, qui
non minus exaudiatur, quā si ederetur cornea tuba: quandoquidem & lex in vm-
bræ figuris antē depingens veritatem, in tabernaculorum celebritate tubis vt cane-
retur, mandauit. Et præsens celebritatis argumentum veri tabernaculi mysterium
est. In hac enim humanum ei tabernaculū figitur, qui propter nos formā hominis
induit, In hac tabernacula nostra, quæ morte corruerant, instaurantur ab eo, qui ab
initio construxerat edificium. Nos etiam ea verba psalmi cum vocali Dauidē plau-
dentes dicamus: Benedictus qui venit in nomine Domini. Quomodo autem venit?
Non nauigio, aut curru aliquo, sed incorrupta virginitate in vitam humanam tra-
iecit. Hic Deus noster, hic Dominus, & illuxit nobis, vt diem hanc solennem consi-
derer in condensis vsque ad cornua altaris.
Quod autem mysterium, fratres, in ijs, quæ dicta sunt, contineatur, neutiquē
ignoramus: scimus enim vniuersas res procreatas esse veluti templum quoddam
Domini, à quo procreatae sunt. Verum quia superinducto peccato obstructa erant
oraillorum, qui vidī fuerant, & exultationis vox obtiuerat, & dies festos cele-
bra.

SURIUS

q̄ter
Nomen
RVIII
5